

Glas za veznikov

TRST, četrtek 13. junija 1946

UREDNIŠTVO: Via S. Felice 12 - Telefon št. 98354 in 94453

OGLASI: Cena za meter vialne (širina ena kolona): trgovski L. 27, mrtvaski L. 56 (osmrtine L. 100), objave L. 20, finančni in pravni oglas L. 45. V vsebini lista (tekstni oglas) L. 45. Davek ni vstet. Placiljivo v naprej. Oglaš sprejema izključno: S.P.L. Società per la Pubblicità in Italia, Trst, ul. Silvio Pellico št. 4, tel. 94044. Cena posamezne številke L. 4 (zaostale L. 8). Rokopisov ne vračamo.

Leto II - Št. 302

Informacijski dnevnik A. I. S.

Cena 4 lire

Bevin ponudil roko Sovjetom

Laburisti z veliko večino odklonili sprejem komunistov

Obširen pregled vladne zunanje politike

BOURNEMOUTH, 13. junija — V odgovor na kritike proti laburistični zunanji politiki je britanski zunanji minister Ernest Bevin na večerajšnji razpravi na zborovanju laburistične stranke izjavil: «Nihče ne bo bolj zadovoljen od mene, če bom mogel dovesti, preden bom zapustil to mesto, svetovno organizacijo do nadaljnjega stopnje, na kateri bo mogla sprejemati svojo oblast naravnost iz naroda in ne samo od predstavnikov posameznih vlad».

V govoru, ki so ga z zanimanjem pričakovali, je Bevin omenil pariško konferenco in dejal, da se ni pripravljal na pripravljen sprejeti pesimističnega stališča, po katerem bi bila vse to, kar so pretekle dni govorili po radiu in pisali po časopisih, zadnja beseda. Bevin je dejal, da bo mogel govoriti o zadnji besedi šele takrat, ko bodo razpravljali o vprašanjih, ki so v preučevanju.

Bevin je odklonil predlog, ki se je glasil: To zborovanje priznava, da sioni edino upanje za trajen mir na mednarodnem sprejemu socializma in obsoja navidezno nadaljevanje, s strani vlade, tradicionalne linije konservativne stranke, ki sioni na politiki sile v tujini. Zborovanje zahteva vrnitev laburistične stranke k zunanji politiki, politiki podpore socialističnih in protimperialističnih sil v vsem svetu.

Bevin je dejal, da ne bi bilo, če bi bili sprejeti to rešitev na konferenci, nobenega dvoma o načinu, po katerem bi si jo jutri razlagale druge države. Pripravljen je, da bi

Palestinsko vprašanje

O Palestini je Bevin dejal, da je to težko vprašanje, ki bo v resnici zanimalo ministrstvo kolonij, da je priznal, da ga ni mogoče imeti za kolonialno vprašanje, temveč za mednarodno. «Prišel sem do zaključka, da enostavno izločitev »Bele knjige« (t. j. angleški dokument za ureditve Palestine) ne bi dala dovedla. Povabili smo Združene države, naj se nam pridružijo pri reševanju tega vprašanja. Zelo sem jim hvaležen, da so se udeležile tega dela. Če bomo jutri poslali v Palestino 100.000 židov, bi moral postati tja še eno delovno britansko čet in tega ne nameravam storiti».

Bevin je dejal, da mora zdaj reči Zidom in Arabcem, naj polno orožje, «Molim, da bo lažje dosegli mir in napredek, če bodo prvi in drugi to storili».

Nadčin obdobje, vanja v Angliji je tak, da mi ne moremo potrditi drugih 200 milijonov funtov za Palestino. Kolikor bolj preudelen odnos Palestine a Transjordanijo, toliko bolj se pričujem, da morata biti oba deželi do zaključka, da mora zemlja postati last države. «Predsednik Roosevelt in britanska vlada sta se udeležili, da se bosta posvetovala z Zidom. To so obljube obema narodoma. Bevin je dejal, da upa, da ne bo v bodoče nobeden od njiju dal dvomnih obljub, ki povzročajo različna razlaganja.

Bevin je tako nadaljeval: «Kot sem mogel ugotoviti, ni zahteva

Španske zadeve

Ko je obravnaval Španijo, je Bevin dejal: «Menim, da bi moral Franco odstopiti, če se druge države ne bi vtkale v notranje zadeve Španije. Bil sem v tesnih stikih s španskim narodom in moje izkušnje mi pravijo, da se Španci boje državljanske vojne, kot se je bojila vi. V državljanski vojni so izgubili več svojih sonarodnjakov Špancev, kot Angličji svojih ljudi v veliki vojni. Uverjen sem, da je naša politika pravilna. Na konferenci tom zagovarjal odločitve resolucije, ki bi umaknila gospodarske sankcije, ki bi šle v škodo navadnega človeka v Španiji. Ne bi bilo pametno izvesti te ukrepa.

«Ob prejšnjih prilikah sem dejal, da mora biti narod, ki uvede sankcije, pripravljen za vojno. Če bi uvedli sankcije proti Španiji, bi to povzročilo jezo španskega naroda, namesto da bi si pridobili njegovo pomoč. Španci so zaokupljeni, da ne bi znova zašli v nerede in če jih bomo pustili same, bodo široke plaсти prebivalstva v Španiji poskrbele, da se rešijo Francoa.

«Ob prejšnjih prilikah sem dejal, da mora biti narod, ki uvede sankcije, pripravljen za vojno. Če bi uvedli sankcije proti Španiji, bi to povzročilo jezo španskega naroda, namesto da bi si pridobili njegovo pomoč. Španci so zaokupljeni, da ne bi znova zašli v nerede in če jih bomo pustili same, bodo široke plaсти prebivalstva v Španiji poskrbele, da se rešijo Francoa.

«Upam — je dejal — da kdo ki zdaj ne priznava Francoa, ne bo tega storil v kratkem».

Sovijska zveza

Bevin se je nato bavil s predlogom na zborovanju, ki zahteva najtesnejše odnose s Sovjetsko zvezo. «Ta predlog se zdi zelo nedolžen — je dejal Bevin — a vsebuje v prvi vrsti mnenje, da jaz ne gojim simpatij do Sovjetske zveze. Menim, da je to tudi namen njegove vsebine. Ali je morda na tem zborovanju kdo, ki je v preteklosti napravil več od mene v obrambo sovjetske revolucije?

«Danes se to pozablja, toda ko Sovjeti niso bili prijatelji, sem bil jaz, ki sem pozival pristanišče in druge delavce k vztrajnosti in ustanovitvi akcijskega odbora za zaustavitev politike Lloyd Georgea. Pobjel sem Churchillovo politiko vmešavanja v notranje zadeve Sovjetske zveze, katere posledice zdaj čutimo. Upri sem se vsakemu poizkusu prekinitve pogajanj s Sovjetsko zvezo in zahvala za take moje akcije je bil poizkus komunistov uničiti zvezo, ki sem jo zgradil.

«Ziliacius (t. j. laburistični poslanec, skrajni levičar) pravi, da nisem nikoli poizkušal razpravljati o pogodbi s Sovjetsko zvezo. Moral bi bolje poznati delavnost na tem področju, saj sem izdelal poročilo poslanski zbornici o tej stvari».

Ob tej točki se je Bevin obrnil na svoje kritike in dejal: «Zakaj tako govorite? Če želite prispevati k popolnemu zlonu med Sovjetsko zvezo in Veliko Britanijo, je potrebno, da se spomnite, da so največji sovražniki prijateljstva s Sovjetsko zvezo v prav zagovorniki Sovjetske zveze v tej državi sami. To so tudi vedno bili.

«V Moskvi sem razpravljal s Stalinom o točkah, v katerih se britanski in sovjetski interesi stikajo. Dejal sem mu, da je naša in zame najboljša stvar mazaenje krogličin ležanje na tako način, da ne bo trenja, ko se bomo sestali. S svoje strani sem na to pripravljen».

Bevin je spet nekoliko premolknil in nato nadaljeval: «Kaj drugega morem storiti? Razgovarjal sem se z veleposlanikom, a kot vidite, nisimo dosegli ničesar. Ni nam uspelo dobiti kaj točnega. Vsekakor pa danes ne bom dejal ničesar, ker nečem povzročiti jeze in zapletov, z ozirom na nadaljnje poizkuse, ki jih nameravam izvesti prihodnjim teden».

Razgovori z Molotovom

Bevin je pripomnil, da je z namenom, da izboljša trgovske odnose s Sovjetsko zvezo, imel razgovore z Molotovom in da se je Sir Stafford Cripps ponudil, da gre v letalno v Moskvo razpravljati o trgovskih vprašanjih.

«Če nismo dobili nobenega odgovora, zakaj nas grajate?» je vprašal Bevin.

«Vsi listi naše države objavljajo vse Molotovljeve in Stalinove govore. Govor, ki sem ga imel jaz v spodnji zbornici, pa ni niti pojavil niti v enem sovjetskem listu. Kaj je vzrok, da sovjetskemu ljudstvu ne dovolijo vedeti, kaj se dogaja drugod? Če me hočete poučiti o izmenjavi idej, vas, verjemite mi, ne oviramo. Organizirali smo radijske oddaje pri BBC za Sovjetsko zvezo in hvaležen sem Sovjetski zvezi, da nas je zato pooblašala».

V Moskvi sem predlagal ustanovitev neposredne letalske službe med Moskvo in Londonom. Dejali so mi, da ne bi nikdar, razen ob posebnem sporazumu, mogoče dovoliti, da bi prišlo v Sovjetsko zvezo angleško letalo».

Bevin je nadaljeval: «Če ne moremo imeti medsebojnih odnosov, kaj morem napraviti? Ne morem začeti z vojno, da bi prisilili Sovjete k temu. Ne morem napraviti ničesar v tej stvari, staviti moram samo vprašanja».

Bevin je dejal poleg tega, da je predlagal podaljšanje prijateljske pogodbe med Veliko Britanijo in Sovjetsko zvezo na 50 let, ko je obiskal Moskvo. Stalin pa je odgovoril, da bi jo bilo treba popraviti.

Perzija

Bevin je nadaljeval, rekoč, da je naletel na težave glede Perzije. Predlagal je, da bi poslali v deželo komisije, toda predlogu ni sledilo ničesar, ker je želel, da bi dosegli pristaneke perzijske vlade.

Britanska vlada je vztrajala, da so njene sile umaknili iz Perzije, ne glede, kaj se godi drugod. Bevin je mnenja, da je s silo primera mogoče končno zmagati v igri.

Nemčija

Ko je obravnaval Nemčijo, je Bevin izjavil, da Francija želi lotiti Porurje in da jo on zaradi tega ne more kritizirati. Francijo je Nemčija trikrat napadla in treba bi bilo biti na njenem mestu, da bi razumeli skrb zaradi pomanjkanja varnosti. Bevin je predlagal, da bi postavili evropsko industrijo Porurja pod mednarodno nadzorstvo zaradi dejstva, če bi temeljila politika Nemčije samo na vojni dohodkih in bi skušali prisiliti 66 milijonov ljudi v najstrašnejšo bedo, bi Nemci stali ali prej našli način, da bi se temu izognili.

«Tako politiko imam za nevarno in zato govorim za omejitve velikih zaloz za izboljšanje življenjske ravni vse Evrope. Pustimo, naj bodo številni proizvajalci Porurja izdelani in bodo prišli v Francijo, Italijo, Jugoslavijo in ostale države».

Bevin preučuje francoski načrt in je pozval Francozo, naj tudi on preuči njegovega. Angličji ciso pri speli do dogmatskih zaključkov.

«Priznavam, da sem odgovoren za izdatke 80 milijonov sterlingov na leto v breme britanskemu zakladu in to zakaj? Zato, ker sem se boril proti razdelitvi Evrope. Bojim se, da se razdelitev in se bom nadalje boril proti njej. Vprašal se me, če bi bil pripravljen podpisati ločni sporazum, ki bi bil nasproten konkretnim odločitvam med vojno. Ne vem, s kakšnimi merami bodo dosegli popravilo mlinskih pogodb, toda noben narod ne more biti več v vojni z ostalimi državami. Medtem ko se trudim, da bi sledil določeni metodi, moramo najti rešitev. Ne moremo tako dajati. To je nevarnost».

«Amerika je lahko kapitalistična država, a to ne pomeni, da bo vedno. V Združenih državah so v gibanju velike sile in kadar se Američani gibljejo, napravijo to zelo hitro, kot so napravili v vojni».

Bevin ima ponudbo Amerike za 25-letno pogodbo za zagotovitev razorožitve Nemčije za zelo pametno. Tako Bevin, kot njegovi kolegi v vladi so odobrili predlog.

Ni njegova naloga, niti ni naloga

svetu novo in svetlo civilizacijo.

Bevin je govoril 80 minut in ob koncu so ga dolgo in navdušeno pozdravljali.

Komunistov niso sprejeli v laburistično stranko

Na večerajšnjem zasedanju laburističnega kongresa so odšli v več kot 2 milijona večino glasov predlog, ki ga je predložila »Engineering Amela Union«, ki se je priključila laburistični stranki. V predlogu so podpirali komunistično zahtevo po priključitvi k laburistični stranki. Predlog so odbili z 2.678.000 proti 468.000 glasovom.

Novi izvršni odbor britanske laburistične stranke je izvolil za svojega predsednika dosedanjega podpredsednika ministra Noel Bakerja. Za novega podpredsednika so izvolili ministra za gorivo Emanuela Shinwella.

Izvršni odbor je razen tega odločil, da bo prevzel mesto voditelja delegacije, ki bo šla prihodnjim teden v Nemčijo, sindikalni voditelj Sam Watson Durham, namesto bivšega predsednika prof. Harolda Laaskija, ki potrebuje nekaj odmoru pred svojim potovanjem v Moskvo.

«Dovolite, da bo Evropa znova začela žeti uspeha. Njen uspeh ji bo dal močnost pozabiti na strahote nacizma in Evropa, zibelka civilizacije, bo dala

«Dovolite, da bo Evropa znova začela žeti uspeha. Njen uspeh ji bo dal močnost pozabiti na strahote nacizma in Evropa, zibelka civilizacije, bo dala

«Dovolite, da bo Evropa znova začela žeti uspeha. Njen uspeh ji bo dal močnost pozabiti na strahote nacizma in Evropa, zibelka civilizacije, bo dala

«Dovolite, da bo Evropa znova začela žeti uspeha. Njen uspeh ji bo dal močnost pozabiti na strahote nacizma in Evropa, zibelka civilizacije, bo dala

«Dovolite, da bo Evropa znova začela žeti uspeha. Njen uspeh ji bo dal močnost pozabiti na strahote nacizma in Evropa, zibelka civilizacije, bo dala

«Dovolite, da bo Evropa znova začela žeti uspeha. Njen uspeh ji bo dal močnost pozabiti na strahote nacizma in Evropa, zibelka civilizacije, bo dala

«Dovolite, da bo Evropa znova začela žeti uspeha. Njen uspeh ji bo dal močnost pozabiti na strahote nacizma in Evropa, zibelka civilizacije, bo dala

«Dovolite, da bo Evropa znova začela žeti uspeha. Njen uspeh ji bo dal močnost pozabiti na strahote nacizma in Evropa, zibelka civilizacije, bo dala

«Dovolite, da bo Evropa znova začela žeti uspeha. Njen uspeh ji bo dal močnost pozabiti na strahote nacizma in Evropa, zibelka civilizacije, bo dala

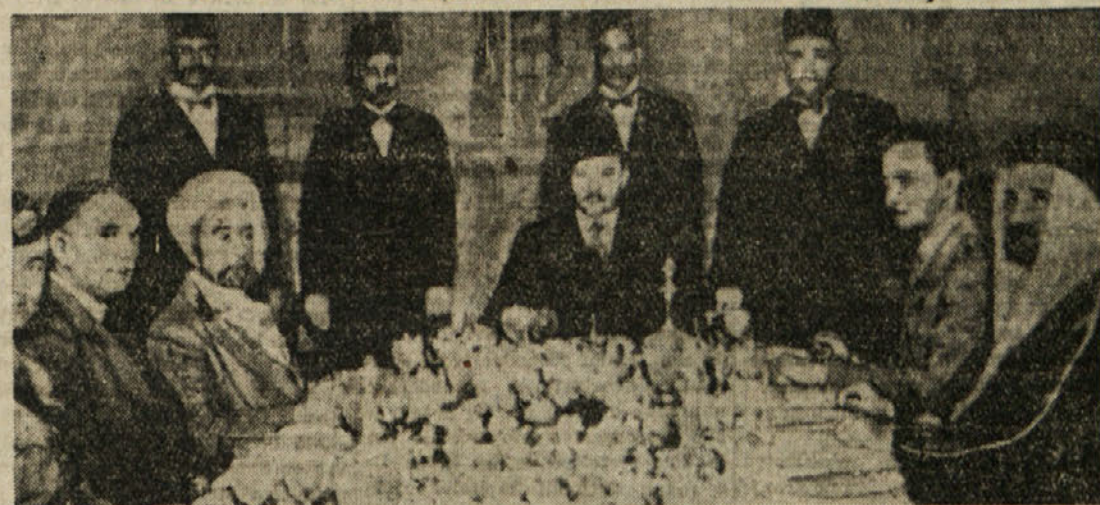
«Dovolite, da bo Evropa znova začela žeti uspeha. Njen uspeh ji bo dal močnost pozabiti na strahote nacizma in Evropa, zibelka civilizacije, bo dala

«Dovolite, da bo Evropa znova začela žeti uspeha. Njen uspeh ji bo dal močnost pozabiti na strahote nacizma in Evropa, zibelka civilizacije, bo dala

«Dovolite, da bo Evropa znova začela žeti uspeha. Njen uspeh ji bo dal močnost pozabiti na strahote nacizma in Evropa, zibelka civilizacije, bo dala

«Dovolite, da bo Evropa znova začela žeti uspeha. Njen uspeh ji bo dal močnost pozabiti na strahote nacizma in Evropa, zibelka civilizacije, bo dala

Sestanek arabskih vladarjev

Nedavno so se nekateri arabski vladarji sestali na dvodnevnem zborovanju na kraljevskem posestvu Inshass pri Kairu. Razgovarjali so se o zadevah, ki se tičejo Arabcev in Bljnjega Vzhoda. V sredini slike vidimo egiptčanskega kralja Faruka. Na njegovi desnici sedi novi transjordanjski kralj, na levi pa Abdul Ilah, iraški regent.

druga zunanja ministra razpravljati o gospodarskem ustroju druge države. Sovjetska zveza je socializirana in Velika Britanija deloma. Amerika more imeti zaupanje v zasebno pobudo in velika naloga Velike Britanije je povezati te sile in obvarovati mir.

«Ni mi predlog za pogodbo samo ugajal, ampak sem dejal tudi, da je predlog izšel iz tistega dela Amerike, ki gleda v bodočnost. V Ameriki so mogoče, ki predstavljajo svetle med svetjem naprednega liberalizma. Jaz stiskam roko vsem naprednim ljudem sveta, da končno obdržim mir».

«Govore, da smo imeli namen ustvariti zapadni blok. Toda vzhodni blok že obstaja. Ne bi hotel izvajati obojenega pritiska za zavezništvo Francije z zahodnimi vele-silami, ker me skrbi, da ne bi povzročil delitve Evrope. To je vprašanje, ki ga bomo morali urediti prihodnjim teden, če ga bo sploh mogoče kdaj urediti».

«Upam, da mi poslušalec verjame, da sem napravil vse, da prikažem resnico. Ne morem preprečiti, da mi konservativci v nekaterih primerih ne bi priprjevali. Odboravali mi niso pri egiptovski vprašanju. Največje stvari se v življenju napravijo pogostoma vprav v trenutkih največje nepriljubljenosti. Dokler bom na tem mestu, ne bom podpiral nobenega načrta ali strategije in odločitev ali za napad na Sovjetsko zvezo in mladi, da ni v vsaj vidi človeka, ki bi mislil drugače. Nikoli ne bomo mogli niti za trenutek gojiti ideje ekspanzije».

Nadaljnja tretjina obtožnice je, da je bil vodja vojaške misije Združenih držav polkovnik McDowell priroten pri srečanju med Mihajlovicem in nemškimi poveljniki.

Stakerjem v avgustu mesecu 1944 in da je tedaj zahteval, naj bi Nemci predali orožje samo Mihajloviču. Ena izmed obtožnic vojnih zločinov dobi poveljnika Bakiciča (borca Mihajlovičevih sil), da je ubil angleškega majorja Terencea Athertona in njegovega radiotelegrafista, nekoga angleškega narednika.

Na drugem zasedanju je obtožence, ko je sedel na klopi za priče, da bi ga zaslišali, izjavil, da ni kriv zločina kolaboracionizma in vojnih zločinov. Dejal je, da je odločil ameriške pobude, da bi ga branili na razpravi.

Mihajlovič je dejal, da se je trikrat sestel s Titom in da sta izdelala pisan sporazum za so-

Izjava predstavnika angleškega zunanjega ministrstva

O razpravi proti Mihajloviču

Nadaljevanje zasliševanja

LONDON, 13. junija — Neki predstavnik britanskega zunanjega ministrstva je večeraj v Londonu izjavil, da so vsa navodila, ki so jih dobili britanski častniki, ki so skločili med vojno s padali v Jugoslavijo, da sodelujejo v Mihajlovičevih delih za doseg sporazuma med Mihajlovičevimi silami in med Titovimi partizani. Ta izjava se nanaša na trditve z večerajšnjega zasedanja razprave proti Mihajloviču, na podlagi katerih naj bi britanski častniki večali sovražnost med partizani in Mihajlovičevimi silami.

Obtožnica proti generalu Draži Mihajloviču, ki v cehoti obsega 6.000 strani in ga dolži sodelovanja s sovražnikom ter vojnih zločinov, navaja, da je general Mihajlovič odredil svojim silam umik s položaja proti Nemcem in splošen napad proti partizanom. S tem naj bi general Mihajlovič prelomil dogovor, ki ga je pet dni prej sklenil s maršalom Titom.

Nadaljnja tretjina obtožnice je, da je bil vodja vojaške misije Združenih držav polkovnik McDowell priroten pri srečanju med Mihajlovicem in nemškimi poveljniki. Stakerjem v avgustu mesecu 1944 in da je tedaj zahteval, naj bi Nemci predali orožje samo Mihajloviču. Ena izmed obtožnic vojnih zločinov dobi poveljnika Bakiciča (borca Mihajlovičevih sil), da je ubil angleškega majorja Terencea Athertona in njegovega radiotelegrafista, nekoga angleškega narednika.

Na drugem zasedanju je obtožence, ko je sedel na klopi za priče, da bi ga zaslišali, izjavil, da ni kriv zločina kolaboracionizma in vojnih zločinov. Dejal je, da je odločil ameriške pobude, da bi ga branili na razpravi.

Mihajlovič je dejal, da se je trikrat sestel s Titom in da sta izdelala pisan sporazum za so-

delovanje s partizani in da so bili potem krajevni spori in nastali spopadi.

Mihajlovič je priznal, da so Titovi partizani začeli prvi z napadi proti napadalcem, medtem ko je on čakal na »ugodni trenotek«. Priznal je tudi, da je v letu 1941 sodeloval s srbsko lutkovno Nedicevo vlado.

Mihajlovič je pri nadaljevanju razprave izjavil, da je zahteval angleško posredovanje med njegovo skupino in partizani maršala Tita, britanska vlada pa je oddala povabilo in celo svetovala, naj se upre partizanom.

Mihajlovič je dejal, da so bili častniki britanskega vojaškega odposlaništva na tekočem o delstvu, da so njegove sile, četniki, sodelovale z Nemci. O operacijah leta 1943 proti partizanom v Bosni in Črni gori je Mihajlovič dejal, da je vedel, da Nemci, Italijani in ustaške sile delujejo na isti strani kot četniki. Njegove poveljnike, je do-tičence, ko je sedel na klopi za priče, da bi ga zaslišali, izjavil, da ni kriv zločina kolaboracionizma in vojnih zločinov. Dejal je, da je odločil ameriške pobude, da bi ga branili na razpravi.

Mihajlovič je dejal, da se je trikrat sestel s Titom in da sta izdelala pisan sporazum za so-

delovanje s partizani in da so bili potem krajevni spori in nastali spopadi.

Mihajlovič je priznal, da so Titovi partizani začeli prvi z napadi proti napadalcem, medtem ko je on čakal na »ugodni trenotek«. Priznal je tudi, da je v letu 1941 sodeloval s srbsko lutkovno Nedicevo vlado.

Mihajlovič je pri nadaljevanju razprave izjavil, da je zahteval angleško posredovanje med njegovo skupino in partizani maršala Tita, britanska vlada pa je oddala povabilo in celo svetovala, naj se upre partizanom.

Mihajlovič je dejal, da so bili častniki britanskega vojaškega odposlaništva na tekočem o delstvu, da so njegove sile, četniki, sodelovale z Nemci. O operacijah leta 1943 proti partizanom v Bosni in Črni gori je Mihajlovič dejal, da je vedel, da Nemci, Italijani in ustaške sile delujejo na isti strani kot četniki. Njegove poveljnike, je do-tičence, ko je sedel na klopi za priče, da bi ga zaslišali, izjavil, da ni kriv zločina kolaboracionizma in vojnih zločinov. Dejal je, da je odločil ameriške pobude, da bi ga branili na razpravi.

Mihajlovič je dejal, da se je trikrat sestel s Titom in da sta izdelala pisan sporazum za so-

delovanje s partizani in da so bili potem krajevni spori in nastali spopadi.

Mihajlovič je priznal, da so Titovi partizani začeli prvi z napadi proti napadalcem, medtem ko je on čakal na »ugodni trenotek«. Priznal je tudi, da je v letu 1941 sodeloval s srbsko lutkovno Nedicevo vlado.

ZAPISKI

TURŠKA VAS

II.

Turška vlada skuša izvesti vse ukrepe, da bi novi zakon dejansko uspel, da pa bi se izognila kakršnemu koli zmanjšanju narodnega dohodka, kateri bi mogel biti posledica razkovanja velikih kmetijskih posestev. Zakon bodo izvajali postopoma, okraj za okraj. Mogoče je, da bo trajalo celo 30 let, preden ga bodo uvedli v zadnjem delu Turčije. Pri poljedelskem ministru so ustanovili poseben urad, ki bo nadzoroval izvajanje zakona s pomočjo izkusega uradništva poljedelskega ministarstva, poljedelske banke in poljedelskega zavoda. Novim kmetikim posestnikom bodo stavili na razpolago kredit, semena, umetna gnojila in moderne poljedelske stroje. Vzorne kmetije v različnih delih dežele jim bodo služile kot krajevni pouk o sodobnih načinih obdelave zemlje. Spori, ki bi nastali zaradi razdelitve ali razdelitve zemlje, bodo takoj prišli pred posebnega potujočega razsodilca.

Izločanje usode turškega kmeta, kateremu obljubljajo izvedba zakona o agrarni reformi velik napredek, bi bilo nepopolno, če ga ne bi dopolnila izobrazba kmetijskih sinov. Voditelji nove Turčije se zanimajo tudi za to vprašanje. Podjedelsko prebivalstvo Turčije živi v 40.000 majhnih mestih, trgih in vaseh, izmed katerih ima 32.000 naselij prebivalstvo, katerega število ne presega 400. Po podatkih iz leta 1935 znaša nepismenost med podjedelskim prebivalstvom 89,3 odstotka. Leta 1935 je bilo celotno število učiteljev v podjedelskih okrajih samo 8.200, tako da je ostalo 31.000 vasi brez prosvetnih ustanov. K velikim gmotnim težavam, da bi zaprli to veliko vrzel, so se pridružile še psihološke ovire. Učitelji, ki so vzrasli v mestih, so se upirali sprejeti službeno mesta v oddaljenih podjedelskih okrajih, kjer so se čutili sami kot izgnanci v negotovnem okolju med zastalim prebivalstvom. Važnani, ki so občutili to njihovo razpoloženje, so bili nezaupljivi in čisto sovražno razpoloženi do meščanskega »stujca«, ki je skušal uveljaviti njihove otroke nekoristno čitanje knjig le jih zadrževal od »koristnega«, to je doosnosa dela na polju. To vprašanje je bilo videti nerešljivo, dokler se niso odločili, da so začeli vzgajati učitelje iz kmetijskih sinov.

Prvi poizkus so naredili leta 1938. Stopenjdeset mladeničev kmetijskega rodu, ki so se odlikovali za časa vojaške službe po razumnosti, sposobnosti in po dejnostih, so oddali na vzorke kmetije. Tu so obiskovali posebne izobraževalne tečaje, nakar so jih postavlili za učitelje v njihovih rojstnih vaseh. Novi učitelji so bili sposobni in so jih njihovi sovaščani prijazno sprejeli, ker so bili veseli, da bodo učili njihove otroke praktičnih predmetov, ker so jih kot poznavalci krajevnih prilik in običajev znali pravilno oceniti in izbrati.

Ta poskus so razširili z zakonom, katerega so sprejeli v mesecu aprilu 1940, ki je določal ustanovitve in delovanje učiteljskih zavodov, katerih naloga je bila preoblikovati strokovno. Izobrazbo mladim dečkom in dekletom kmetijskega stanu, katere so določili za učitelje in učiteljice v kmetijskih okrajih. Ko dokočajo 15 let starosti, poljšlje tiste, ki so končali predhodno izobrazbo v zavodu, kjer obiskujejo 5 letne posebne tečaje. Najprej se učijo splošnih predmetov (turškega jezika, računstva, zgodovine, zemljepisja, sporta, narodnih običajev in ple-sov ter gozbe); praktičnih sodobnih načinov kmetovanja in živinorej; končno obrti, ki so koristne za kmetijsko življenje, posebno gradnjo in popravilo kmetijskih hiš. Za dekleta so uredili posebne tečaje za gospodinjstvo, stremstvo in poročništvo. Vsi, ki obiskujejo te tečaje, morajo obvezati služiti 20 let kot učitelji, čim dokočajo izobrazbo na teh zavodih.

Doslej so ustanovili 20 učiteljskih zavodov. Ko bodo naleteli iz-vedbi do konca, bodo imeli 24 takšnih ustanov, ki bodo razstrelje po vsej Turčiji, razen tega pa se čaradajo višjo v mestu Hasan-Oglan v bližini Ankare. Cenijo, da dokonča vsako leto na teh zavodih študij najmanj 3000 mladeničev in deklet, tako da bo v desetih ali petnajstih letih vsaka turška vas ali naselje imelo osnovno šolo z učiteljem, ki bo sposoben izvrševati svoje naloge in imel vse pogoje, da prevzame vodilno vlogo v krajevnem javnem in socialnem življenju. (Konec)

JOSEF GIRAL V FRANCIJI

New York, 13. junija

Josef Girali, ministrski predstnik španske republikanske vlade v izgnanstvu, bo prihodnje nedeljo odgovoril iz Mehike in se nastanil v Franciji.

Josef Girali, ministrski predstnik španske republikanske vlade v izgnanstvu, bo prihodnje nedeljo odgovoril iz Mehike in se nastanil v Franciji.

Josef Girali, ministrski predstnik španske republikanske vlade v izgnanstvu, bo prihodnje nedeljo odgovoril iz Mehike in se nastanil v Franciji.

Josef Girali, ministrski predstnik španske republikanske vlade v izgnanstvu, bo prihodnje nedeljo odgovoril iz Mehike in se nastanil v Franciji.

Josef Girali, ministrski predstnik španske republikanske vlade v izgnanstvu, bo prihodnje nedeljo odgovoril iz Mehike in se nastanil v Franciji.

Josef Girali, ministrski predstnik španske republikanske vlade v izgnanstvu, bo prihodnje nedeljo odgovoril iz Mehike in se nastanil v Franciji.

